

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 805/2011,**10. august 2011,****milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad lennujuhtide lubade ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 216/2008 kohaste teatavate tõendite kohta****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

määruse kohaselt tuleks lennujuhte ning nende koolitamisega seotud isikuid ja organisatsioone sertifitseerida või litsentsida, kui on tuvastatud, et nad vastavad olulistele nõuetele.

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. veebruari 2008. aasta määrust (EÜ) nr 216/2008, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ja millega luuakse Euroopa Lennundusohutusamet ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 91/670/EMÜ, määrus (EÜ) nr 1592/2002 ning direktiiv 2004/36/EÜ, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 8c lõiget 10,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 216/2008 eesmärk on tagada ja säilitada Euroopa tsiviillennunduse ohutuse ühtne kõrge tase. Kõnealuses määruses on sätestatud vahendid nii eespool nimetatud eesmärgi kui ka muude eesmärkide saavutamiseks tsiviillennunduse ohutuse valdkonnas.
- (2) Määruse (EÜ) nr 216/2008 ja uue algatusega „Ühtne Euroopa taevast II” seotud õigusaktide ⁽²⁾ rakendamine nõuab üksikasjalikumate rakenduseeskirjade kehtestamist, eelkõige seoses lennujuhtidele lubade andmisega, et säilitada Euroopa tsiviillennunduse ohutuse standardite ühtne kõrge tase, saavutada vastutuse ja pädevuse rangeimad standardid, parandada lennujuhtide kättesaadavust, edendada lubade vastastikust tunnustamist ning samas jõuda eesmärgini üldiselt parandada lennuliikluse ohutust ja töötajate pädevust.
- (3) Lennujuhid ning lennujuhtide koolituse, testimise, kontrollimise ja tervisekontrolliga seotud isikud ja organisatsioonid peavad vastama määruse (EÜ) nr 216/2008 Vb lisas sätestatud asjakohastele olulistele nõuetele. Selle

- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2006. aasta direktiiviga 2006/23/EÜ (ühenduse lennujuhiloa kohta) ⁽³⁾ kehtestatud luba on osutunud edukaks vahendiks selle erilise rolli tunnustamisel, mida lennujuhid täidavad lennuliikluse ohutu juhtimise tagamisel. Kogu ELi hõlmavate pädevusstandardite kehtestamine on vähendanud killustumist selles valdkonnas ning tõhustanud aeronavigatsiooniteenuste osutajate vahel üha tihe- neva piirkondliku koostöö korraldust. Seetõttu on Euroopa Liidu lennujuhtide ühise loasüsteemi säilitamine ja täiendamine Euroopa lennujuhtimissüsteemi oluline element.
- (5) Direktiiv 2006/23/EÜ on asendatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1108/2009. ⁽⁴⁾ Siiski kehtivad direktiivi 2006/23/EÜ sätted kuni määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 8c lõikes 10 osutatud meetmete kohaldamise kuupäevani. Need meetmed on sätestatud käesolevas määruses.
- (6) Käesoleva määruse sätetes kajastatakse lennujuhtide koolituse viimaseid arengusuundi, sealhulgas parimaid tavasid ning teaduse ja tehnika arengut. Need on välja töötatud direktiivi 2006/23/EÜ sätete põhjal ning võimaldavad liikmesriikidel võtta ühiselt üle Chicagos 7. detsembril 1944 allkirjastatud rahvusvahelises tsiviillennunduse konventsioonis sätestatud standardid ja soovituslikud tavad ning 13. detsembril 1960 rahvusvahelise konventsiooniga asutatud Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsiooni (Eurocontrol) vastuvõetud ohutusnõuded.
- (7) Selleks et tagada lennujuhilubade ja tervisetõendite andmisega seotud ühiste nõuete ühtne kohaldamine, peaksid liikmesriikide pädevad asutused järgima ühiseid menetlusi ning Euroopa Lennundusohutusamet (edaspidi „amet”) peaks vajaduse korral hindama kõnealuste nõuete järgimist. Amet peaks ühetaolise kohaldamise hõlbustamiseks välja töötama sertifitseerimistingimused, vastuvõetavad vahendid nõuete järgimiseks ning asjaomased suunised.

⁽¹⁾ ELT L 79, 19.3.2008, lk 1.⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1070/2009, 21. oktoober 2009, millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 549/2004, (EÜ) nr 550/2004, (EÜ) nr 551/2004 ja (EÜ) nr 552/2004, et parandada Euroopa lennundussüsteemi toimivust ja jätkusuutlikkust (ELT L 300, 14.11.2009, lk 34).⁽³⁾ ELT L 114, 27.4.2006, lk 22.⁽⁴⁾ ELT L 309, 24.11.2009, lk 51.

- (8) Euroopa Liidu lennuliikluse iseärasused nõuavad ühiste pädevusstandardite kasutuselevõtmist ja tõhusat kohaldamist nende lennujuhtide suhtes, kes töötavad üldsusele lennuliikluse korraldamisega seotud teenuseid ja aeronavigatsiooniteenuseid osutavate ettevõtjate juures.
- (9) Liikmesriigid tagavad siiski võimaluse piires, et sõjaväelaste poolt üldsusele osutatavate või kättesaadavaks tehtud teenuste ohutustase on vähemalt võrdväärne ohutustasemega, mis on kindlaks määratud määruse (EÜ) nr 216/2008 Vb lisas sätestatud olulistes nõuetes. Seega võivad liikmesriigid otsustada kohaldada käesoleva määruse põhimõtteid üldsusele vabatahtlikult teenuseid osutavatele sõjaväelaste suhtes, nagu osutatakse kõnealuse määruse artikli 1 lõike 2 punktis c.
- (10) Järelevalvet teostavad ja vastavuskontrolle tegevad asutused peaksid olema aeronavigatsiooniteenuste osutajatest ja lennujuhtimiskoolitajatest piisavalt sõltumatud. Asjaomased asutused peavad ka suutma oma ülesandeid tõhusalt täita. Käesoleva määruse kohaselt määratud pädev(ad) asutus(ed) võib olla sama asutus / võivad olla samad asutused, mis on nimetatud või asutatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määruse (EÜ) nr 549/2004 (millega sätestatakse raamistik ühtse Euroopa taeva loomiseks)⁽¹⁾ artiklile 4 (kõnealust määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 1070/2009). Amet toimib käesoleva määruse kohaselt pädeva asutuse väljaspool Euroopa Liitu asuvate lennujuhte koolitavate organisatsioonide ning vajaduse korral ka nende töötajate sertifikaatide väljaandmisel ja kehtivuse pikendamisel.
- (11) Aeronavigatsiooniteenuste osutamine nõuab kõrgelt kvalifitseeritud töötajaid, kelle pädevust on võimalik mitut moodi tõendada. Lennujuhtimise puhul on asjakohane vahend Euroopa Liidu ühise lennujuhtide loasüsteemi säilitamine; luba peetakse teatavat laadi diplomiks, mis antakse igale lennujuhile isiklikult. Loale tehtav pädevusmärke näitab selle lennujuhtimisteenuse liiki, mida konkreetne lennujuht on pädev osutama. Samal ajal kajastavad loas sisalduvad oskumärked nii lennujuhi eriomaseid oskusi kui ka pädevate asutuste luba teenuste osutamiseks konkreetsetes sektoris või sektorite rühmas. Seepärast peaksid pädevad asutused lubade väljaandmisel või oskumärgete kehtivuse uuendamisel olema valmis hindama lennujuhtide pädevust. Pädevusega seotud kahtluse korral peaks pädevatel asutustel olema õigus loa ning pädevus- või oskumärgete kehtivus peatada.
- (12) Tunnustades vajadust veelgi tugevdada ohutuskultuuri ja omandada intsidentidest usaldusväärse teatamise ja mõistliku tegutsemise põhimõtete ühendamise kaudu uusi kogemusi, ei tuleks käesoleva määrusega siiski ette näha loa, pädevuse või oskumärke kehtivuse automaatset peatamist intsidendi puhul. Loa tühistamist tuleks pidada viimaseks abinõuks äärmuslikel juhtudel.
- (13) Selleks et tugevdada liikmesriikide usaldust üksteise loasüsteemide vastu, on loa omandamise ja säilitamise ühiseeskirjad hädavajalikud. Kõrgeima ohutustaseme tagamiseks on seetõttu oluline kehtestada ühtsed nõuded lennujuhtide koolituse, kvalifikatsiooni ja pädevuse ning lennujuhikute omandamise suhtes. Sellega peaks kaasnema kvaliteetsete lennujuhtimisteenuste osutamine ning kõnealuste lubade tunnustamine kogu ELis, suurendades seega vaba liikumist ja parandades lennujuhtide kättesaadavust.
- (14) Käesolev määrus ei tohiks kaasa tuua nende kehtivate riiklike sätete kohaldamisest kõrvalehoidmist, mis käsitlevad tööandja ja lennujuhi töökoha taotleja vahelise töösuhte puhul kohaldatavaid õigusi ja kohustusi.
- (15) Selleks et muuta oskused võrreldavaks kogu ELis, tuleb need selgelt ja üldtunnustatud viisil struktureerida. Lisaks ohutuse tagamisele konkreetse aeronavigatsiooniteenuse osutaja kontrollitavas õhuruumis aitab see tagada ohutuse eelkõige ka vastutuse üleandmisel ühelt teenuseosutajalt teisele.
- (16) Paljude intsidentide ja õnnetuste puhul on märkimisväärne roll suhtlemisel. Seepärast sätestatakse käesolevas määruses lennujuhtidele üksikasjalikud keeleoskused. Need nõuded põhinevad Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) vastuvõetud keeleoskuse nõuetel ning võimaldavad jõustada kõnealused rahvusvaheliselt tunnustatud standardid. Keelenõuete puhul tuleb järgida mittediskrimineerimise, läbipaistvuse ja proportsionaalsuse põhimõtet, et soodustada vaba liikumist, tagades samas ohutuse.

⁽¹⁾ ELT L 96, 31.3.2004, lk 10.

- (17) Eurocontroli liikmete palvel koostatud dokumendis „Specification for the ATCO Common Core Content Initial Training” kirjeldatakse algkoolituse eesmärke ja neid käsitletakse asjakohaste standarditena. Üksusekoolituse puhul tuleb üldiselt tunnustatud standardite puudumine korvata eri meetmetega, sealhulgas tasemetestijate tunnustamisega, mis peaks tagama ranged pädevusstandardid. Eespool öeldu on seda olulisem, et üksusekoolitus on väga kallid ja ohutuse seisukohast otsustava tähtsusega. ICAO on välja töötanud standardid ka nendes valdkondades, kus ühised Euroopa koolitusnõuded puuduvad. Euroopa koolitusnõuete puudumise korral saavad liikmesriigid toetuda kõnealustele ICAO standarditele.
- (18) Eurocontroli liikmesriikide taotlusel on välja töötatud tervisenõuded ning neid käsitletakse asjakohaste standarditena käesoleva määruse nõuetele vastavuse tagamiseks. Eelkõige tuleks tervisetõendeid välja anda kooskõlas Eurocontrol poolt Euroopa lennujuhtide 3. klassi tervisetõendile kehtestatud nõuetega.
- (19) Koolitusorganisatsioonide sertifitseerimist tuleks ohutuse seisukohalt käsitada lennujuhikoolituse kvaliteedi parandamise ühe otsustava vahendina. Seepärast tuleks sätestada nõuded koolitusorganisatsioonidele. Koolitust tuleb käsitada aeronavigatsiooniteenuste sarnase teenusena, mille suhtes kohaldatakse samuti sertifitseerimismenetlust. Käesolev määrus peaks võimaldama koolituse sertifitseerimist koolituse liigi, koolitusteenuste paketi või koolitus- ja aeronavigatsiooniteenuste paketi alusel, unustamata seejuures koolituse spetsiifilist iseloomu.
- (20) Käesolev määrus vastab Euroopa Liidu Kohtu pikaajalisele praktikale diplomite vastastikuse tunnustamise ja töötajate vaba liikumise valdkonnas. Proportsionaalsuse põhimõtte, kompensatsioonimeetmete kehtestamise põhjendatud alused ja asjakohaste kaebemenetluste sätestamine moodustavad aluspõhimõtted, mida tuleks lennuliikluse korraldamise sektoris veelgi nähtavamalt kohaldada. Liikmesriikidel peaks olema lubatud keelduda lubade tunnustamisest, kui need ei ole välja antud vastavalt käesolevale määrusele. Kuna käesoleva määruse eesmärk on tagada lubade vastastikune tunnustamine, ei reguleeri määrus töö saamise tingimusi.
- (21) Lennujuhi elukutse sõltub tehnilistest uuendustest ning nõuab seepärast lennujuhioskuste regulaarset ajakohastamist. Käesoleva määruse kohandamisel vastavalt vajadusele tehnika ja teaduse arenguga tuleks järgida nõukogu otsuse 1999/468/EÜ⁽¹⁾ artiklis 5a sätestatud asjaomast kontrolliga regulatiivmenetlust.
- (22) Käesolev määrus võib mõjutada lennujuhtide igapäevast töökorraldust. Tööturu osapooli tuleks teavitada kõigist olulist sotsiaalset mõju omavatest meetmetest ja nendega tuleks sobival viisil konsulteerida.
- Seepärast tuleb tööturu osapooltega konsulteerida ameti kehtestatud kiirmenetluse raames. Täiendavate rakendusmeetmete võtmise korral tuleks nõuetekohaselt konsulteerida komisjoni 20. mai 1998. aasta otsuse 98/500/EÜ (valdkonna dialoogikomiteede loomise kohta tööturu osapoolte dialoogi edendamiseks Euroopa tasandil)⁽²⁾ kohaselt loodud valdkondliku dialoogikomiteega.
- (23) Loa väljaandmisega seotud ning vanust, tervise- ja haridusnõudeid ning algkoolitust käsitlevad üldtingimused ei tohiks mõjutada kehtivate lubade omanikke. Liikmesriikides direktiivi 2006/23/EÜ kohaselt välja antud lube ja tervisetõendeid tuleks käsitada nii, nagu need oleksid välja antud vastavalt käesolevale määrusele, et tagada olemasolevate loaõiguste jätkuv kehtimine ning kõigi loaomanike ja pädevate asutuste jaoks sujuv üleminek.
- (24) Sätestada tuleks erandid, mis võimaldaksid üleminekuajal jätkuvalt kohaldada lahknevaid riiklikke tavasid selliste probleemide puhul, kus esimese etapi rakendusmeetmete korral kasutatava kiirmenetluse käigus ei ole ühiseeskirju veel kehtestatud.
- (25) Amet peaks andma hinnangu Euroopa lennujuhilubade süsteemi ja lennunduse üldise süsteemse lähenemisviisi saavutamiseks vajalikele täiendustele ning tagama, et need vastaksid täielikult määruse (EÜ) nr 216/2008 Vb lisas kirjeldatud olulistele nõuetele, et esitada komisjonile arvamus koos käesoleva määruse võimalike muudatustega.
- (26) Kõnealuses arvamuses tuleks käsitleda küsimusi, mille puhul esimeses etapis, s.t kiirmenetluse kasutamisel, ei olnud võimalik lahknevate riiklike sätete asemel kehtestada ühiseeskirju, ning seega tehakse ettepanek säilitada võimalus kohaldada üleminekuajal vajaduse korral liikmesriikide õigusakte.

⁽¹⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

⁽²⁾ EÜT L 225, 12.8.1998, lk 27.

- (27) Käesolevas määruses sätestatud meetmed põhinevad ameti arvamusel, mis esitati kooskõlas määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 17 lõike 2 punktiga b ja artikli 19 lõikega 1.
- (28) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 65 alusel loodud komitee arvamusega,

5. Määruse (EÜ) nr 216/2008 reguleerimisalasse kuuluvaid lennujuhtimisteenuseid võivad osutada üksnes need lennujuhid, kellel on käesoleva määruse kohane luba.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Eesmärk

Käesoleva määruse eesmärk on tõhustada Euroopa Liidu lennujuhtimissüsteemi ohutusstandardeid ja parandada lennujuhtimissüsteemi toimimist ühistel lubade väljaandmise nõuetel põhinevate lennujuhilubade väljaandmise kaudu.

Artikkel 2

Sisu ja reguleerimisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse lennujuhilubade ja lennujuhiõpilase lubade ning vastavate pädevus- ja oskumärgete, tervisetõendite ning koolitusorganisatsioonide sertifikaatide väljaandmise, peatamise ja tühistamise üksikasjalikud eeskirjad ning kõnealuste dokumentide ja märgete kehtivuse, kehtivuse pikendamise, kehtivuse taastamise ja kasutamise tingimused.

2. Käesolevat määrust kohaldatakse:

(a) lennujuhiõpilaste suhtes;

(b) nende lennujuhtide suhtes, kes täidavad oma ülesandeid määruse (EÜ) nr 216/2008 reguleerimisalas;

(c) selliste isikute ja organisatsioonide suhtes, kes on vastavalt käesolevale määrusele seotud lennujuhtidele lubade andmise, nende koolitamise, testimise, kontrollimise või tervisekontrolliga.

3. Vastavalt määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 1 lõikele 3 tagavad liikmesriigid võimaluse korral, et määruse artikli 1 lõike 2 punktis c osutatud ning sõjaväelaste poolt üldsusele osutatavate või kättesaadavaks tehtavate teenuste ohutustase on vähemalt võrdväärne ohutustasemega, mida nõutakse määruse Vb lisas kindlaksmääratud olulistest nõuetest.

4. Euroopa õhuruumis ühtlustatud ohutustaseme saavutamiseks võivad liikmesriigid teha otsuse kohaldada käesolevat määrust määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 1 lõike 2 punktis c osutatud ning üldsusele teenuseid osutavate sõjaväelaste suhtes.

1. „lennujuhtimisteenus” – teenus, mille eesmärk on kokkupõrgete vältimine õhusõidukite vahel ning manööverdamisalal olevate õhusõidukite ja takistuste vahel ning lennuliikluse kiirendamine ja selle korrapärase kulgemise tagamine;

2. „aeronavigatsiooniteenuse osutaja” – mis tahes avalik-õiguslik või eraõiguslik isik, kes osutab aeronavigatsiooniteenuseid üldisele lennuliiklusele;

3. „üldine lennuliiklus” – kogu tsiviilõhusõidukite liiklus, samuti kogu riiklike õhusõidukite (sealhulgas kaitseväge, tolli- ja politseiõhusõidukite) liiklus, kui see toimub ICAO nõuete kohaselt;

4. „luba” – mis tahes nimetusega tõend, mis on välja antud ja kinnitatud vastavalt käesolevale määrusele ning annab selle seaduslikule omanikule õiguse osutada lennujuhtimisteenuseid vastavalt loale kantud pädevus- ja oskumärgetele;

5. „pädevusmärke” – loale kantud või sellega seotud volitus, mis moodustab loa osa, sätestades loa eritingimused, õigused või piirangud;

6. „oskumärke” – loale kantud volitus, mis moodustab loa osa, sätestades asjakohase pädevusmärkega seotud eritingimused, õigused või piirangud;

7. „üksuse oskumärke” – loale kantud volitus, mis moodustab loa osa, näidates ICAO asukohatähist ja sektorit ja/või positsiooni, kus loaomanik on pädev töötama;

8. „keeleoskumärke” – loale kantud volitus, mis moodustab loa osa, näidates loaomaniku keeleoskust;

9. „väljaõppejuhendaja oskumärke” – loale kantud volitus, mis moodustab loa osa, näidates loaomaniku pädevust viia läbi koolitust töökohal;

10. „ICAO asukohatähis” – neljätäheline kood, mis on koostatud vastavalt ICAO käsiraamatus (dokument 7910) ettenähtud eeskirjadele ja määratud konkreetsele lennujuhtimisüksusele;
11. „sektor” – lennujuhtimispiirkonna ja/või lennuinfoiirkonna / ülemise piirkonna osa;
12. „koolitus” – kohustuslikud teoreetilised kursused, praktilised õppused (sealhulgas koolitus treeningseadmetel) ja sellised koolitused töökohal, mille eesmärk on omandada ja säilitada ohutute ja kvaliteetsete lennujuhtimisteenuste osutamise oskused ning mis hõlmavad järgmist:
- a) algkoolitus, mis annab põhi- ja pädevuskoolituse ning mille läbimine võimaldab omandada lennujuhiõpilase loa;
- b) üksusekoolitus, mis sisaldab töökohakoolituseks ettevalmistavat üleminekukoolitust ja töökohakoolitust ning mille läbimine võimaldab omandada lennujuhiloa;
- c) jätkukoolitus, mille läbimine tagab oskumärgete kehtivuse säilimise;
- d) väljaõppejuhendaja koolitus, mille läbimine võimaldab omandada väljaõppejuhendaja oskumärke;
- e) nende loaomanike koolitus, kellel on õigus tegutseda tasemetestijana vastavalt artiklile 24;
13. „koolitusorganisatsioon” – pädeva asutuse sertifitseeritud organisatsioon, kellel on õigus pakkuda ühte või mitut liiki koolitust;
14. „üksuse pädevuskava” – heakskiidetud kava, milles kirjeldatakse üksuse kasutatavat meetodit loaomanike pädevuse säilitamiseks;
15. „üksuse koolitusplaan” – kinnitatud plaan, milles kirjeldatakse menetlusi ja ajastust, mis võimaldavad üksusel kohalikus piirkonnas väljaõppejuhendaja järelevalve all tegutseda.

Artikkel 4

Pädev asutus

Käesoleva määruse kohaldamisel on pädev asutus liikmesriigi poolt riiklikuks järelevalveasutuseks määratud või loodud asutus, mis täidab sellistele asutustele käesoleva määrusega antud

ülesandeid, välja arvatud artiklis 27 osutatud koolitusorganisatsioonide sertifitseerimise korral. Sel juhul on pädevad asutused järgmised:

- a) taotleja põhitegevuskohaks või registrijärgseks asukohaks oleva liikmesriigi määratud või loodud asutus, kui liikmesriikide ja pädevate asutuste vahel sõlmitud kahe- või mitme-poolsetes lepingutes ei ole sätestatud teisiti;
- b) amet, kui taotleja põhitegevuskoht või registrijärgne asukoht on väljaspool liikmesriikide territooriumi.

II PEATÜKK

LOAD NING PÄDEVUS- JA OSKUMÄRKED

Artikkel 5

Lubade ning pädevus- ja oskumärgete taotlemine ja väljaandmine

1. Taotlus lubade ning lubadega seotud pädevus- ja/või oskumärgete väljaandmiseks, nende kehtivuse pikendamiseks ja kehtivuse taastamiseks esitatakse pädevale asutusele vastavalt pädeva asutuse kehtestatud korrale.
2. Taotlusele lisatakse tõendid, mis kinnitavad, et taotleja on pädev töötama lennujuhina või lennujuhiõpilasena kooskõlas käesolevas määruses kehtestatud nõuetega. Pädevust tõendatakse taotleja teadmisi, kogemusi, oskusi ja keeleoskust käsitlevate dokumentidega.
3. Luba sisaldab kogu asjakohast teavet kõnealuse dokumendiga antavate õiguste kohta ja vastab I lisas sätestatud nõuetele.
4. Luba jääb selle isiku omandisse, kellele luba on välja antud ja kes selle allkirjastab.

Artikkel 6

Lubade ning pädevus- ja oskumärgete kehtivuse peatamine ja tühistamine

Kooskõlas artikli 22 lõikega 2 võib loa või pädevus- või oskumärke kehtivuse peatada või tühistada järgmistel juhtudel:

- a) loa või pädevus- või oskumärke kehtivuse võib peatada, kui lennujuhi pädevuse suhtes on tekkinud kahtlusi või kui ta on toime pannud raske väärteo;
- b) loa võib tühistada tõsise hooletuse või kuritarvitamise korral.

*Artikkel 7***Loaga antud õiguste kasutamine**

Loaga antud õiguste kasutamine sõltub pädevus- ja oskumärgete ning tervisetõendi kehtivusest.

*Artikkel 8***Lennujuhiõpilase luba**

1. Lennujuhiõpilase loa omanikud võivad osutada lennujuhtimisteenuseid väljaõppejuhendaja järelevalve all vastavalt loa pädevus- ja oskumärkele (pädevus- ja oskumärgetele).

2. Lennujuhiõpilase loa taotleja peab vastama järgmistele tingimustele:

- a) ta on vähemalt 18-aastane;
- b) tal on vähemalt tunnistus, mis võimaldab alustada õppetööd ülikoolis või sellega võrdväärsel tasemel, või muud keskharidust tõendav tunnistus, mis võimaldab neil läbida lennujuhi-koolituse;
- c) ta on edukalt lõpetanud tunnustatud algkoolituse pädevuse või vajaduse korral oskumärke saamiseks vastavalt II lisa A-osale;
- d) tal on kehtiv tervisetõend;
- e) ta on tõendanud piisavat keeleoskust vastavalt artiklis 13 sätestatud nõuetele.

3. Luba sisaldab keeleoskumärget (keeleoskumärkeid) ja vähemalt ühte pädevusmärget ning vajaduse korral vähemalt ühte oskumärget.

*Artikkel 9***Lennujuhiluba**

1. Lennujuhiloa omanikel on õigus osutada lennujuhtimisteenuseid vastavalt loa pädevus- ja oskumärgetele.

2. Lennujuhiloaga antud õigused hõlmavad artikli 8 lõikes 1 kindlaksmääratud lennujuhiõpilase loa õigusi.

3. Lennujuhiloa taotleja peab vastama järgmistele tingimustele:

a) ta on vähemalt 21-aastane; Liikmesriigid võivad siiski sätestada madalama vanusepiirangu nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel;

b) tal on lennujuhiõpilase luba;

c) ta on läbinud kinnitatud üksusekoolitusplaani kohase koolituse ja edukalt sooritanud asjakohased eksamid või hindamised vastavalt II lisa B-osas sätestatud nõuetele;

d) tal on kehtiv tervisetõend;

e) ta on tõendanud piisavat keeleoskust vastavalt artiklis 13 sätestatud nõuetele.

4. Luba kinnitatakse ning sinna kantakse üks või mitu pädevusmärget ning asjakohased oskumärked, üksuse oskumärked ja keeleoskumärked, millele vastava koolituse loataotleja on edukalt läbinud.

*Artikkel 10***Lennujuhi pädevusmärked**

1. Selleks et märkida teenuse liiki, mida loomanik võib osutada, sisaldab luba ühte või mitut järgmist pädevusmärget:

a) lennujuhtimine visuaallennuväljal (ADV) – loomaniku pädevus osutada lennujuhtimisteenust lennuväljal, mille kohta ei ole avaldatud instrumentaallähenemise ega -väljumise protseduure;

b) lennujuhtimine instrumentaallennuväljal (ADI) – loomaniku pädevus osutada lennujuhtimisteenust lennuväljal, mille kohta on avaldatud instrumentaallähenemise või -väljumise protseduurid; sellele pädevusmärkele lisatakse vähemalt üks artikli 11 lõikes 1 kirjeldatud oskumärke;

c) protseduuriline lähenemislennujuhtimine (APP) – loomaniku pädevus osutada lennujuhtimisteenust saabuvatele, lahkuvatele ja ülelendavatele õhusõidukitele seirevahendeid kasutamata;

d) seirega lähenemislennujuhtimine (APS) – loomaniku pädevus osutada lennujuhtimisteenust saabuvatele, lahkuvatele ja ülelendavatele õhusõidukitele seirevahendeid kasutades; sellele pädevusmärkele lisatakse vähemalt üks artikli 11 lõikes 2 kirjeldatud oskumärke;

e) protseduuriline piirkondlik lennujuhtimine (ACP) – loaomaniku pädevus osutada lennujuhtimisteenust õhusõidukitele seirevahendeid kasutamata;

f) seirega piirkondlik lennujuhtimine (ACS) – loaomaniku pädevus osutada lennujuhtimisteenust õhusõidukitele seirevahendeid kasutades; sellele pädevusmärke lisatakse vähemalt üks artikli 11 lõikes 3 kirjeldatud oskumärge.

2. Pädevusmärke omaja, kes ei ole kasutanud kõnealusele märke vastavaid õigusi mis tahes ajavahemiku vältel nelja järjestikuse aasta jooksul, võib pädevusmärke kohast üksusekoolitust alustada alles pärast seda, kui on antud asjakohane hinnang selle kohta, kas ta vastab jätkuvalt pädevusmärke nõuetele, ning pärast hindamisest tulenevate mis tahes koolitusnõuete täitmist.

Artikkel 11

Oskumärked

1. Pädevusmärke „lennujuhtimine instrumentaallennuväljal” (ADI) sisaldab vähemalt ühte järgmistest oskumärgetest:

a) lähilennujuhtimise oskumärge (TWR) – loaomaniku pädevus osutada lennujuhtimisteenust lennuväljal, kus lennuvälja lennuliikluse juhtimist osutatakse ühelt positsioonilt;

b) maapealse liikluse juhtimise oskumärge (GMC) – loaomaniku pädevus osutada lennujuhtimisteenust maapealsele liiklusele;

c) maapealse liikluse seire oskumärge (GMS), mis antakse lisaks maapealse liikumise juhtimise oskumärke või lähilennujuhtimise oskumärke – loaomaniku pädevus osutada lennujuhtimisteenust maapealsele liiklusele, kasutades lennuvälja maapealse liikluse juhtimissüsteeme;

d) lennuliikluse õhus juhtimise oskumärge (AIR) – loaomaniku pädevus osutada lennuvälja lennuliikluse juhtimise teenust õhus;

e) lähilennuliikluse radarjuhtimise oskumärge (RAD), mis antakse lisaks AIR või TWR oskumärke – loaomaniku pädevus osutada lennujuhtimisteenust lennuväljal seireradari abil.

2. Pädevusmärke „seirega lähenemislennujuhtimine” (APS) sisaldab vähemalt ühte järgmistest oskumärgetest:

a) radarjuhtimise oskumärge (RAD) – loaomaniku pädevus osutada lähenemislennujuhtimisteenust, kasutades primaarja/või sekundaarradarit;

b) täppislähenemisradari oskumärge (PAR), mis antakse lisaks RAD oskumärke – loaomaniku pädevus osutada maa pealt juhivat täppislähenemise teenust õhusõiduki lõpplähenemisel maandumisrajale, kasutades täppislähenemisradarit;

c) seireradari abil lähenemise oskumärge (SRA), mis antakse lisaks RAD oskumärke – loaomaniku pädevus osutada lennujuhtimisteenust maa pealt juhitalv mittetäppislähenemisel, kasutades õhusõiduki lõpplähenemisel maandumisrajale seirevahendeid;

d) automaatse sõltuva seire oskumärge (ADS) – loaomaniku pädevus osutada lähenemislennujuhtimisteenust, kasutades automaatse sõltuva seire seadmeid;

e) lähenemisalas lennujuhtimise oskumärge (TCL), mis antakse lisaks RAD või ADS oskumärke – loaomaniku pädevus osutada lennujuhtimisteenust, kasutades mis tahes seireseadmeid kas lähenemisalas ja/või sellega piirnevates sektorites, milles osutatakse lähenemislennujuhtimisteenust.

3. Pädevus „seirega piirkondlik lennujuhtimine” (ACS) sisaldab vähemalt ühte järgmistest oskumärgetest:

a) radarjuhtimise oskumärge (RAD) – loaomaniku pädevus osutada lähenemislennu juhtimisteenust, kasutades seireradarit;

- b) automaatse sõltuva seire oskumärke (ADS) – loaomaniku pädevus osutada piirkondlikku lennujuhtimisteenust, kasutades automaatse sõltuva seire seadmeid;
- c) lähenemisalas lennujuhtimise oskumärke (TCL), mis antakse lisaks RAD või ADS oskumärke – loaomaniku pädevus osutada lennujuhtimisteenust, kasutades mis tahes seireseadmeid kas lähenemisalas ja/või sellega piirnevates sektorites, milles osutatakse lähenemislennu juhtimisteenust;
- d) ookeanilennujuhtimise oskumärke (OCN) – loaomaniku pädevus osutada lennujuhtimisteenuseid õhusõiduki liikumisel ookeanilennujuhtimise piirkonnas.

4. Oskumärke omaja, kes ei ole kasutanud kõnealusele märkele vastavaid õigusi mis tahes ajavahemiku vältel nelja järjestikuse aasta jooksul, võib oskumärke kohast üksusekoolitust alustada alles pärast seda, kui on antud asjakohane hinnang selle kohta, kas ta vastab jätkuvalt oskumärke nõuetele, ning pärast hindamisest tulenevate mis tahes koolitusnõuete täitmist.

Artikkel 12

Üksuse oskumärked

1. Üksuse oskumärke näitab loaomaniku pädevust osutada lennujuhtimisteenust konkreetses sektoris, sektorirühmas või konkreetsel tööpositsioonidel lennuliiklusteenistuse üksuse vastutusalas.
2. Üksuse oskumärke kehtib esialgu 12 kuud.
3. Asjakohaste oskumärgete kehtivust pikendatakse lisaks lõikes 2 sätestatud perioodile ka järgnevas 12 kuuks, kui aeronavigatsiooniteenuse osutaja tõendab pädevale asutusele järgmist:
  - a) taotleja on viimase 12 kuu jooksul kasutanud loaga kaasnevaid õigusi heakskiidetud üksuse pädevuskavas esitatud minimaalse arvu tundide jooksul;
  - b) taotleja pädevust on hinnatud vastavalt II lisa C osale ning
  - c) taotlejal on kehtiv tervisetõend.

Käesoleva lõike esimese lõigu punkti a kohaldamiseks peavad aeronavigatsiooniteenuse osutaja operatsioonilised üksused arvestust iga üksuses töötava loaomaniku töötundide arvu kohta, mil loaomanik on tegelikult töötanud sektorites, sektorirühmas või tööpositsioonidel, ja esitavad need andmed nõudmise korral pädevatele asutustele ja loaomanikule;

4. Töötundide minimaalset arvu (v.a juhendamisesanded), mida nõutakse üksuse oskumärke kehtivuse säilitamiseks, võib väljaõppejuhendajate puhul vähendada proportsionaalselt ajaga, mille jooksul nad juhendavad praktikante töökohtadel, mille oskumärke uuendamist taotletakse, nagu on näidatud heakskiidetud üksuse pädevuskavas.

5. Kui üksuse oskumärke enam ei kehti, tuleb oskumärke kehtivuse taastamiseks edukalt läbida üksuse koolitusplaani.

Artikkel 13

Keeleoskumärke

1. Lennujuhid ja lennujuhiõpilased ei tohi kasutada oma loaga kaasnevaid õigusi, kui neil ei ole inglise keele oskuse määrt.
  2. Liikmesriigid võivad kehtestada kohalikud keelenõuded, kui seda on vaja ohutuse eesmärgil.
- Need nõuded on mittediskrimineerivad, proportsionaalsed ja läbipaistvad ning nendest teatatakse viivitamata ametile.
3. Lõigete 1 ja 2 nõuete kohaldamiseks tõendab keeleoskumärke taotleja nii fraseoloogia kui ka tavakeele oskust kutsetasemel (4. tase).

Selleks peab taotleja

- a) suhtlema tulemuslikult nii ainult hääle abil (telefoni/raadio-telefoni teel) kui ka vahetult vesteldes;
- b) suhtlema täpselt ja selgelt üldistel, konkreetsel ja tööga seotud teemadel;
- c) kasutama üldistes või tööga seotud olukordades teadete vahetamiseks ning arusaamatuste vältimiseks ja lahendamiseks asjakohaseid suhtlusstrateegiaid;

d) tulema edukalt ja erilise pingutuseta toime keeleprobleemidega, mis tekivad keerulises olukorras või rutiinse tegevuse või muul moel varem tuttava suhtlusülesande puhul tekkinud ootamatute sündmuste käigus;

e) kasutama lennunduse valdkonnas arusaadavat dialekti või aktsenti.

4. Lennujuhtide keeleoskuse tase määratakse kindlaks vastavalt III lisa sätestatud keeleoskustasemetega skaalale.

5. Olenemata lõikest 3 võib aeronavigatsiooniteenuste osutaja lõigete 1 ja 2 kohaldamisel nõuda keeleoskuse kõrgtaset (5. tase) vastavalt III lisa sätestatud keeleoskustasemetega skaalale, kui see on pädevus- või oskumärke kohasel tööl konkreetsete tööülesannete raames ohutuse eesmärgil hädavajalik. Need nõuded on mittediskrimineerivad, proportsionaalsed ja läbipaistvad; aeronavigatsiooniteenuste osutaja, kes soovib kohaldada keeleoskuse kõrgtaset, peab oma nõuet objektiivselt põhjendama ning pädev asutus peab selle heaks kiitma.

6. Taotleja keeleoskust hinnatakse ametlikult ja korrapäraselt.

Keeleoskumärke kehtib pikendatava ajavahemiku kohta (välja arvatud nende taotlejate puhul, kes on tõendanud keeleoskust eksperditasemel, ehk III lisa järgi 6. tasemel):

a) kolm aastat, kui tõendatud tase on III lisa kohaselt kutsetase (4. tase) või

b) kuus aastat, kui tõendatud tase on III lisa kohaselt kõrgtase (5. tase).

7. Keeleoskust tõendab tunnistus, mis on välja antud pärast pädeva astutuse heakskiidetud läbipaistvat ja objektiivset hindamismenetlust.

Artikkel 14

Väljaõppejuhendaja oskumärke

1. Väljaõppejuhendaja oskumärke omanikel on lubatud teha töökohakoolitust ja järelevalvet sellistel töökohtadel, mille kohta tal on kehtiv üksuse oskumärke.

2. Väljaõppejuhendaja oskumärke taotleja peab vastama järgmistele tingimustele:

a) tal on lennujuhiluba;

b) ta on kasutanud lennujuhiloa õigusi vahetult loa andmisele eelneval ajavahemikul vähemalt ühe aasta jooksul või pädeva asutuse kinnitatud pikema ajavahemiku jooksul, võttes arvesse pädevus- ja oskumärkeid, milleks koolitust antakse, ja

c) ta on edukalt läbinud heakskiidetud väljaõppejuhendaja kursuse, mille kestel hinnati nõutavaid teadmisi ning pedagoogilisi võimeid asjakohaste eksamitega.

3. Juhendaja oskumärke kehtib kolm aastat ja selle kehtivust on võimalik pikendada.

III PEATÜKK

TERVISETÕEND

Artikkel 15

Tervisetõendite taotlemine ja väljaandmine

1. Taotlused tervisetõendite väljaandmiseks ning nende kehtivuse taastamiseks või pikendamiseks esitatakse pädevale asutusele vastavalt pädeva asutuse kehtestatud korrale.

2. Tervisetõendi annab välja pädeva asutuse pädev meditsiiniüksus või pädeva asutuse heakskiidetud lennundusmeditsiinilise tervisekontrolli tegija või lennundusmeditsiiniikeskus.

3. Tervisetõend antakse välja kooskõlas Chicago rahvusvahelise tsiviilennunduse konventsiooni I lisa sätetega ning Eurocontrol poolt Euroopa lennujuhtide 3. klassi tervisetõendile suhtes kehtestatud nõuetega.

4. Pädevad asutused tagavad tõhusad läbivaatamis- või kaebemenetlused ning sõltumatute meditsiinidustajate asjakohase kaasamise.

Artikkel 16

Tervisetõendite kehtivus

1. Tervisetõendid kehtivad:

a) 24 kuud, kui lennujuht on kuni 40-aastane;

b) 12 kuud, kui lennujuht on vanem kui 40 aastat.

2. Lõikes 1 osutatud ajavahemikke arvestatakse tõendi esmasel väljaandmisel ja selle kehtivuse pikendamisel alates tervisekontrolli kuupäevast ning kehtivuse taastamisel alates eelmise tervisetõendi aegumiskuupäevast.

3. Tervisetõendi kehtivuse taastamiseks võib tervisekontrolli teha kuni 45 päeva enne tervisetõendi aegumiskuupäeva.

4. Kui lennujuht ei ole läbinud tervisekontrolli tervisetõendi kehtivuse aegumiskuupäevaks, peab ta läbima tõendi pikendamiseks vajaliku kontrolli.

5. Tervisetõendi kehtivust võib piirata ning selle võib peatada või kehtetuks tunnistada mis tahes ajal, kui seda nõuab tõendi omaniku tervises seisund.

Artikkel 17

Halvenenud tervises seisund

1. Lennujuhiloa omaniku kohustused hõlmavad järgmist:

- a) ta ei tohi kasutada oma loa õigusi juhul, kui on saanud teada oma tervises seisundi halvenemisest, mille tagajärjel võib olla võimatu kasutada loa õigusi ohutult ja nõuetekohaselt;
- b) ta teavitab asjaomast aeronavigatsiooniteenuse osutajat oma tervises seisundi halvenemisest või mis tahes psühhoaktiivse aine või ravimite mõju all olekust, mille tagajärjel võib olla võimatu kasutada loa õigusi ohutult ja nõuetekohaselt.

2. Aeronavigatsiooniteenuste osutajad kehtestavad tervises seisundi halvenemise juhtude käsitlemise korra ja teavitavad pädevat asutust sellest, et loaomaniku tervises seisund on hinnatud sedavõrd halvaks, et tal on võimatu loa õigusi ohutult ja nõuetekohaselt kasutada

3. Pädev asutus kiidab heaks lõikes 2 osutatud menetlused.

IV PEATÜKK

KOOLITUSORGANISATSIOONIDELE ESITATAVAD NÕUDED

Artikkel 18

Koolitusorganisatsioonide sertifitseerimine

1. Koolitusorganisatsioonide sertifitseerimise taotlused esitatakse pädevale asutusele selle asutuse kehtestatud korras.

2. Koolitusorganisatsioonid tõendavad, et nad on nõuetekohaselt varustatud personali ja vahenditega ning et nad tegutsevad keskkonnas, mis sobib lennujuhiõpilase loa ning lennujuhiloa omandamiseks või pikendamiseks vajaliku koolituse korraldamiseks.

3. Koolitusorganisatsioonid tagavad igale pädeva asutuse volitatud isikule juurdepääsu kõigile vajalikele ruumidele ning võimaldavad kontrollida asjakohaseid dokumente, andmeid ja menetlusi ning kõiki muid pädeva asutuse ülesannete täitmisega seotud materjale.

Artikkel 19

Koolitusorganisatsioonide juhtimissüsteem

Koolitusorganisatsioonid peavad vastama järgmistele nõuetele:

- a) neil on tõhus juhtimissüsteem ning piisav nõuetekohase kvalifikatsiooni ja töökogemusega personal, et anda käesolevas määruses sätestatud standarditele vastavat koolitust;

b) nad on selgelt kindlaks määranud ohutusalase vastutuse käsuliinid kogu tunnustatud koolitusorganisatsioonis, sealhulgas juhtkonna otsese ohutusalase vastutuse.

c) neil on asjakohase koolituse andmiseks vajalikud vahendid, seadmed ja ruumid;

d) nad tõendavad, et kasutatava juhtimissüsteemi ühe osa moodustab kvaliteedijuhtimissüsteem, mille abil kontrollitakse, kas süsteemid ja menetlused vastavad nõuetele ja on piisavad selle tagamiseks, et koolitusteenused vastaksid käesolevas määruses sätestatud nõuetele;

e) neil on andmete säilitamise süsteem, mis võimaldab asjaomase tegevuse nõuetekohaselt talletada ja tagada nende usaldusväärse jälgitavuse;

f) nad tõendavad, et käesolevas määruses sätestatud standarditele vastava koolituse korraldamiseks on olemas piisavad rahalised vahendid ning et pakutaval koolitusel on asjakohane ning piisav kindlustuskate.

Artikkel 20

Koolituskursuste, alg- ja üksuse koolitusplaanidele ning üksuse pädevuskavadele esitavad nõuded

1. Koolitusorganisatsioonid esitavad pädevale asutusele meetodid, mida nad kasutavad koolituskursuste sisu, korralduse ja kestuse ning vajaduse korral ka üksuse koolitusplaanide ja üksuse pädevuskava üksikasjalikul väljatöötamisel.

2. Meetodid sisaldavad eksamineerimise ja hindamise korraldamise kirjeldust. Algekoolitusega, sealhulgas treeningseadmetel toimuva koolitusega seotud eksamite puhul kirjeldatakse üksikasjalikult eksamineerijate ja hindajate kvalifikatsiooni.

V PEATÜKK

PÄDEVATELE ASUTUSTELE ESITATAVAD NÕUDED

Artikkel 21

Pädeva asutuse sõltumatus

1. Pädevad asutused on aeronavigatsiooniteenuse osutajatest ja koolitusorganisatsioonidest sõltumatud. See sõltumatus saavutatakse, kui vähemalt tegutsemistasandil hoitakse pädevad asutused ja selliste teenuste osutajad üksteisest piisavalt lahus. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused kasutavad oma volitusi sõltumatult, erapoolelt ja läbipaistvalt.

2. Liikmesriigid teatavad ametile pädevate asutuste nimed ja aadressid ning nende andmete kõik hilisemad muudatused.

*Artikkel 22***Pädeva asutuse ülesanded**

1. Selleks et tagada lennujuhtidele kõrgel ohutustasemel töötamiseks hädavajalikud pädevustasemed, kontrollivad ja jälgivad pädevad asutused lennujuhtide koolitust.
2. Pädeva asutuse ülesanded hõlmavad järgmist:
  - a) selliste lubade ning pädevus- ja oskumärgete väljaandmine ja kehtetuks tunnistamine, mille jaoks pädeva asutuse vastutusalas asjakohane koolitus ja hindamine korraldati;
  - b) selliste pädevus- ja oskumärgete kehtivuse taastamine, pikendamine ja peatamine, mille kohaseid õigusi pädeva asutuse vastutusalas kasutatakse;
  - c) koolitusorganisatsioonide sertifitseerimine;
  - d) koolituskursuste, üksuse koolitusplaanide ja üksuse pädevuskavade tunnustamine;
  - e) tasemetestijate heakskiitmine;
  - f) koolitussüsteemide jälgimine ja auditeerimine;
  - g) asjakohaste edasikaebe- ja teatamismehhanismide kehtestamine;
  - h) keeleoskuse kõrgtaseme (5. tase) vajaduse heakskiitmine kooskõlas artikli 13 lõikega 5;
  - i) tervise seisundi halvenemisega seotud menetluste heakskiitmine kooskõlas artikli 17 lõikega 3

*Artikkel 23***Lubade, pädevus- ja oskumärgete ning tõendite väljaandmine ning säilitamine**

1. Pädev asutus kehtestab lubade, nendega seotud pädevus- ja oskumärgete ning tervisetõendite taotlemise ja nende väljaandmise ning kehtivuse pikendamise ja taastamise menetluse.
2. Taotluse kättesaamisel kontrollib pädev asutus, kas taotluse esitaja vastab käesoleva määruse nõuetele.
3. Kui pädev asutus on veendunud, et taotluse esitaja vastab käesoleva määruse nõuetele, annab pädev asutus välja asjakohase loa, sellega seotud pädevus- või oskumärke või tervisetõendi või pikendab kõnealuste dokumentide või märgete kehtivust või taastab selle.
4. Pädeva asutuse väljaantud luba sisaldab I lisas sätestatud teavet.

5. Kui luba on välja antud muus kui inglise keeles, sisaldab see I lisas sätestatud teabe tõlget inglise keelde.

*Artikkel 24***Pädevuse hindamine**

1. Pädev asutus kinnitab loaomanikud, kellel on õigus tegutseda tasemetestijatena üksuse- ja jätkukoolitusel.
2. Kinnitus kehtib kolm aastat ja seda on võimalik pikendada.

*Artikkel 25***Andmete säilitamine**

Pädevad asutused tagavad sellise andmebaasi pidamise, kus säilitatakse teavet nende vastutusalas olevate kõikide loaomanike pädevuste ja oskumärgete kehtivuskuupäevade kohta.

*Artikkel 26***Teavevahetus**

Pädevad asutused vahetavad asjakohast teavet ning abistavad üksteist käesoleva määruse tulemusliku rakendamise tagamisel, eelkõige juhtudel, mis hõlmavad lennujuhtide vaba liikumist Euroopa Liidus, võttes nõuetekohaselt arvesse määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 15 lõikes 3 sätestatud konfidentsiaalsuspõhimõtteid.

*Artikkel 27***Koolitusorganisatsiooni sertifitseerimine**

1. Pädevad asutused kehtestavad koolitusorganisatsioonide sertifikaatide taotlemise, väljaandmise ja nende kehtivuse säilitamise menetluse.
2. Pädevad asutused annavad välja sertifikaadid, kui koolitaja vastab V peatükis sätestatud nõuetele.
3. Sertifikaadi võib välja anda iga koolitusliigi kohta eraldi või koos teiste aeronavigatsiooniteenustega, kusjuures koolituse liik ja aeronavigatsiooniteenuse liik sertifitseeritakse teenusepaketina.
4. Sertifikaat sisaldab IV lisas kindlaksmääratud teavet.

*Artikkel 28***Koolitusorganisatsioonide tegevuse jälgimine ja jõustamine**

1. Pädevad asutused jälgivad koolitusorganisatsiooni sertifikaadile lisatud nõuete ja tingimuste täitmist.
2. Pädevad asutused auditeerivad regulaarselt koolitusorganisatsioone, et tagada käesolevas määruses sätestatud standardite tõhus jälgimine.

3. Käesolevas määruses sätestatud nõuete täitmise kontrollimiseks võib pädev asutus lisaks regulaarsele auditeerimisele teha etteatamata inspekteerimisi.

4. Kui pädev asutus leiab, et koolitusorganisatsiooni sertifikaadi omanik ei vasta enam sertifikaadi nõuetele või tingimustele, võib pädev asutus võtta asjakohaseid täitemeeteid, sealhulgas sertifikaadi kehtetuks tunnistada.

5. Käesoleva määruse sätete kohaselt väljaantud sertifikaate tunnustatakse vastastikku.

Artikkel 29

Lennujuhilubade vastastikune tunnustamine

1. Liikmesriigid tunnustavad teises liikmesriigis käesoleva määruse kohaselt välja antud lennujuhilube, lennujuhiõpilase lube ja nendega seotud pädevus- ja oskumärke, keeleoskumärke ning loa juurde kuuluvat tervisetõendit.

Kui liikmesriik on vastavalt artikli 9 lõikele 3 sätestanud loa saamiseks nõutava vanuse alampiiriks vähem kui 21 aastat, võib sellise loa omanik kasutada oma loakohaseid õigusi kuni 21-aastaseks saamiseni ainult kõnealuse loa välja andnud liikmeriigi territooriumil.

Kui loaomanik kasutab loaga seotud õigusi muus kui loa välja andnud liikmesriigis, on loaomanikul õigus vahetada oma luba selles riigis väljaantava loa vastu, kus ta oma loakohaseid õigusi kasutama hakkab, ilma et kehtestataks lisatingimusi.

Üksuse oskumärke väljaandmiseks nõuab pädev asutus taotlejatel asjaomase oskumärkega seotud konkreetsete tingimuste täitmist, märkides lennujuhtimisüksuse, sektori või töökoha. Üksuse koolitusplaani koostades võtab koolitusorganisatsioon vajalikul määral arvesse taotleja omandatud oskusi ja kogemusi.

2. Pädev asutus kinnitab üksuse koolitusplaani, mis sisaldab taotlejale soovitatud koolitust, või lükkab selle tagasi hiljemalt kuus nädalat pärast tõendite esitamist, ilma et see piiraks võimalike kaebuste esitamisest tulenevaid viivitusi. Pädev asutus tagab, et järgitakse mittediskrimineerimise ja proportsionaalsuse põhimõtteid.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 30

Vastavus olulistele nõuetele

Amet korraldab Euroopa lennujuhtide lubade süsteemi ja lennunduses üldise süsteemse lähenemisviisi saavutamiseks vajalike edasiste täienduste hindamise ning tagab täieliku vastavuse

määruse (EÜ) nr 216/2008 Vb lisas kirjeldatud olulistele nõuetele, et esitada komisjonile arvamus koos käesoleva määruse võimalike muudatustega.

Artikkel 31

Erandid

1. Erandina käesoleva määruse artiklist 11 võivad liikmesriigid, kes on välja töötanud direktiivi 2006/23/EÜ artikli 7 lõikes 4 osutatud riiklikud oskumärked, jätkata käesoleva määruse jõustumiskuupäeval kehtivate siseriiklike õigusaktide asjakohaste sätete kohaldamist.

2. Erandina käesoleva määruse artiklist 12 võivad liikmesriigid, kes on üksuse oskumärke õiguste kasutamise näinud ette vaid allapoole direktiivi 2006/23/EÜ artiklil 10 põhinevat vanusepiiri jäävatele loaomanikele, jätkata käesoleva määruse jõustumiskuupäeval kehtivate siseriiklike õigusaktide asjakohaste sätete kohaldamist.

3. Kui liikmesriik kohaldab lõigetes 1 või 2 sätestatud erandit, teatab ta sellest komisjonile ja ametile.

Artikkel 32

Üleminekukord

1. Erandina käesoleva määruse II lisa A osast on koolitusorganisatsioonidel lubatud jätkata Eurocontroli juhenddokumendi „Guidelines for air traffic controllers Common Core Content Initial Training” 10. detsembri 2004. aasta väljaande põhjal koostatud koolitusplaanide kohaldamist ühe aasta jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist.

2. Lube, pädevus- ja oskumärke, tervisetõendeid ning koolitusorganisatsioonide sertifikaate, mis on välja antud kooskõlas direktiivi 2006/23/EÜ sätetel põhinevate siseriiklike õigusaktide asjakohaste sätetega käesoleva määruse jõustumiskuupäeval, käsitletakse käesoleva määruse kohaselt väljaantuna.

3. Loa, pädevus- ja oskumärke, tervisetõendi või koolitusorganisatsiooni sertifikaadi taotlejad, kes esitasid taotluse enne käesoleva määruse jõustumiskuupäeva, aga kellele ei ole veel välja antud luba, pädevus- või oskumärget, tervisetõendit ega koolitusorganisatsiooni sertifikaati, tõendavad enne loa, pädevus- või oskumärke, tervisetõendi või koolitusorganisatsiooni sertifikaadi väljaandmist oma vastavust käesoleva määruse sätetele.

4. Kui koolitusorganisatsioonid, kelle puhul vastavalt artiklile 4 on pädevaks asutuseks amet, on enne käesoleva määruse jõustumiskuupäeva esitanud taotluse sertifikaadi väljaandmiseks liikmesriigi pädevale asutusele, viib liikmesriigi pädev asutus sertifitseerimisprotsessi koostöös ametiga lõpule ning sertifikaadi väljaandmisel edastab toimiku ametile.

5. Liikmesriigi pädev asutus, kes vastutas selliste koolitusorganisatsioonide ohutusjärelvalve eest, kelle pädevaks asutuseks

vastavalt artiklile 4 on amet, annab kõnealuste organisatsioonide ohutusjärelvalve teostamise ülesande ametile üle kuue kuu jooksul alates käesoleva määruse jõustumiskuupäevast.

Artikkel 33

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnnendal kuupäeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 10. august 2011

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO

I LISA

LUBE KÄSITLEVAD NÕUDED

Vastavalt käesolevale määrusele peab pädeva asutuse väljaantav luba vastama järgmistele nõuetele.

1. Üksikasjad

1.1. Loale kantakse järgmine teave (tärniga on tähistatud punktid, mis peavad olema tõlgitud inglise keelde):

- a) *loa väljaandnud riik või asutus (poolpaksus kirjas);
- b) *loa nimetus (paksus kirjas);
- c) loa seerianumber, (araabia numbritega), mille on andnud loa väljaandnud asutus;
- d) loaomaniku täielik nimi (ka ladina tähestikus, kui asjaomase riigi keeles ei kasutata ladina tähestikku);
- e) loaomaniku sünnikuupäev;
- f) loaomaniku kodakondsus;
- g) loaomaniku allkiri;
- h) *kinnitus kehtivuse kohta ja loaomanikule antud volitus kasutada loakohaseid õigusi, milles on näidatud:
  - i) pädevusmärke, oskumärke, keeleoskumärke, väljaõppejuhendaja oskumärke ja üksuse oskumärke;
  - ii) nende esmase väljaandmise kuupäev;
  - iii) nende kehtivuse lõppemise kuupäev;
- i) loa väljaandnud ametniku allkiri ja väljaandmise kuupäev;
- j) loa väljaandnud asutuse pitsers või tempel.

1.2. Loaga on kaasas kehtiv tervisetõend.

2. Materjal

Kasutatakse kvaliteetset paberit või muud sobivat materjali ning punktis 1 nimetatud teave peab sellel olema selgelt märgitud.

3. Värvus

3.1. Kui liikmesriigi kõik lennundusalased load antakse välja sama värvusega materjalil, peab see värvus olema valge.

3.2. Kui liikmesriigi lennundusalased load on eri värvusega, peavad lennujuhiload olema kollased.

II LISA

KOOLITUSNÕUDED

A OSA

Lennujuhtide algkoolituse nõuded

Algkoolitus tagab, et lennujuhiõpilased on läbinud vähemalt baas- ja pädevuskoolituse vastavalt Eurocontrol'i suunise „Guidelines for air traffic controller Common Core Content Initial Training” 21. oktoobri 2008. aasta väljaande, ⁽¹⁾ nii et lennujuhid suudaksid juhtida lennuliiklust ohutult, kiiresti ja tõhusalt.

Algkoolitus hõlmab järgmisi aineid: lennundusõigus, lennuliikluse korraldamine, sealhulgas tsiviil-sõjalise koostöö menetlused, meteoroloogia, navigatsioon, õhusõidukid ja aerodünaamika põhimõtted, sealhulgas lennujuhi ja piloodi üksteisemõistmine, inimtegurid, seadmed ja süsteemid, kutsekeskkond, ohutus ja ohutuskultuur, ohutusjuhtimise süsteemid, eriolukorrad/häireolukorrad, süsteemitõrked ja keeleoskus, sealhulgas raadioside fraseoloogia.

Ainete õpetamisel valmistatakse taotlejad ette eri lennuliiklusteenuste osutamiseks ja rõhutatakse ohutuse aspekte. Algkoolitus koosneb teoreetilise ja praktilise õppe elementidest, sealhulgas treeningseadmel toimuvast koolitusest, ning selle kestus määratakse tunnustatud algkoolituse kavades. Omandatud oskused peavad tagama, et kandidaati peetakse pädevaks tulema toime keerulistes ja tiheda liiklusega olukordades, ning hõlbustama üleminekut üksusekoolitusele.

Pärast algkoolitust hinnatakse kandidaadi pädevust asjakohaste eksamitega või pideva hindamissüsteemi alusel.

B OSA

Lennujuhtide üksusekoolituse nõuded

Üksuse koolitusplaanid peavad kirjeldama täpselt meetodeid, sisu ja ajastust, mis on vajalikud üksuse toimingute sooritamiseks kohalikus piirkonnas väljaõppejuhendaja järelevalve all. Kinnitatud koolitusplaan sisaldab kõiki pädevushindamise süsteemi elemente, sealhulgas töökorraldust, edasijõudmise hindamist ja eksameid ning asjaomaste pädevale asutusele teatamise menetlust. Üksusekoolitus võib sisaldada teatavaid algkoolituse elemente, mis on iseloomulikud konkreetsele riigile.

Üksusekoolituse ajal peavad lennujuhid saama piisava koolituse ohutuse, julgestuse ja kriisiohjamise valdkonnas.

Üksusekoolituse kestus määratakse üksuse koolitusplaanis. Nõutavaid oskusi hindavad tunnustatud tasemetestijad, kelle arvamused peavad olema neutraalsed ja objektiivsed, eksamineerimise või jätkuva hindamissüsteemi kaudu. Kandidaatide õiglase kohtlemise tagamiseks peavad pädevad asutused kehtestama edasikaebamise mehhanismid.

C OSA

Lennujuhtide jätkukoolituse nõuded

Lennujuhiloa pädevusmärke ja üksuse oskusmärke kehtivust säilitatakse tunnustatud jätkukoolituse abil, mis koosneb lennujuhtide oskuste säilitamise koolitusest, täiendkoolitusest, hädaolukorra koolitusest ja vajaduse korral keeleõppest.

Jätkukoolituse ajal peavad lennujuhid saama piisava koolituse ohutuse, julgestuse ja kriisiohjamise valdkonnas

Jätkukoolitus peab koosnema teoreetilistest ja praktilistest kursustest ja treeningseadmel toimuvast koolitusest. Selleks peab koolitusorganisatsioon koostama üksuse pädevuskavad, milles kirjeldatakse üksikasjalikult asjaomase jätkukoolituse pakkumiseks ja pädevuse tõendamiseks vajalikke menetlusi, inimressursse ja ajastust. Kavade tuleb läbi vaadata ja kinnitada vähemalt iga kolme aasta järel. Jätkukoolituse kestus otsustatakse vastavalt lennujuhtimisüksuses töötavate lennujuhtide funktsionaalsetele vajadustele, eelkõige seoses menetluste või seadmete muutmise või kavandatava muutmise või seoses üldiste ohutusjuhtimise nõuetega. Kõikide lennujuhtide pädevust hinnatakse asjakohaselt iga kolme aasta järel. Aeronavigatsiooniteenuse osutaja peab tagama, et kohaldatakse mehhanisme loaomanike õiglaseks kohtlemiseks, kui oskusmärke kehtivust ei saa pikendada.

⁽¹⁾ Väljaanne 1,0, väljaandmiskuupäev 21.10.2008, viitenumber: EUROCONTROL-SPEC-0113.

III LISA

KEELEOSKUSNÕUDED

Keeleoskustasemetega skaala: eksperttase, edasijõudnu tase ja kutsetase.

Tase	Hääldus Kasutab lennundusvaldkonnas arusaadavat dialekti või aktsenti.	Struktuur Grammatilised struktuurid ja lause ülesehitus sõltuvad ülesandele vastavast keelefunktsioonist.	Sõnavara	Ladusus	Arusaamine	Suhtlemine
Eksperttase 6	Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon võivad olla mõjutatud emakeelest või piirkondlikest erinevustest, aga see ei takista peaaegu kunagi arusaamist.	Valdab võrdselt hästi nii grammatilisi põhistruktuure kui ka keerukamaid konstruktsioone ja lauseehitust.	Sõnavara ulatus ja täpsus on piisavad tõhusaks suhtlemiseks nii tuntud kui ka tundmatutel teemadel. Sõnavara on idiomaatiline, nüansirikas ja registritundlik.	Võimeline rääkima pikka aega loomulikult ning pingutuseta. Varieerib kõnevoolu stilistilise mõju saavutamiseks, näiteks mõne mõtte rõhutamiseks. Kasutab spontaanselt sobivaid abi-, määr- ja sidesõnu.	Mõistab kõnet ühtviisi hästi paljudes erinevates olukordades ning märkab keelelisi ja kultuurilisi peensusi.	Suudab pingutuseta suhelda peaaegu kõikides olukordades. Mõistab verbaalseid ja mitteverbaalseid märguandeid ja vastab nendele asjakohaselt.
Edasijõudnute tase 5	Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon võivad olla mõjutatud emakeelest või piirkondlikest erinevustest, aga see ei takista peaaegu kunagi arusaamist.	Valdab hästi nii grammatilisi põhistruktuure kui ka keerukamaid konstruktsioone ning lauseehitust. Püüab moodustada keerulisemaid struktuure, kuid mõnikord võib sellega seoses esineda arusaamist takistavaid vigu.	Sõnavara ulatus ja täpsus on piisavad tõhusaks suhtlemiseks üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel. Oskab lauseid pidevalt ja edukalt ümber sõnastada. Mõnikord kasutab idiomaatilisi väljendeid.	Võimeline rääkima pikka aega ja erilise pingutuseta tuntud teemadel, samas ei tarvitse kasutada kõnevoolu varieerimist stilistilise vahendina. Oskab kasutada sobivaid abi-, määr- ja sidesõnu.	Mõistab hästi kõnet üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel ning reageerib üldjuhul õigesti keelest, keerulisest olukorrast või ootamatutest sündmustest põhjustatud probleemidele. Suudab mõista kõne eri variante (nt dialekte ja/või aktsente) või stiile.	Vastused on kiired, asjakohased ja informatiivsed. Suudab rääkija/ kuulaja rolle hästi täita.
Kutsetase 4	Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon on mõjutatud emakeelest või piirkondlikest erinevustest, mis mõnikord takistavad arusaamist.	Kasutab põhilisi grammatilisi struktuure ja lausekonstruktsiooni loominguilisel ja üldiselt õigesti. Võib teha vigu eelkõige ebaharilikes või ootamatutes olukordades, kuid enamasti ei takista need arusaamist.	Sõnavara ulatus ja täpsus on piisavad tõhusaks suhtlemiseks üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel. Oskab lauseid sageli edukalt ümber sõnastada, kui sõnavara peaks ebaharilike või ootamatute olukordade puhul ebapiisavaks osutama.	Kasutab rääkides sobivat tempot. Kohati võib esineda kõne takerdumist, kui sisseharjunud või kinnistunud fraasidest koosnevalt kõnelt minnakse üle spontaansetele vestlusele, aga see ei takista tõhusat suhtlemist. Oskab kasutada piiratud hulgal abi-, määr- ja sidesõnu. Täitesõnade kasutamine ei ole häiriv.	Mõistab enamasti õigesti kõnet üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel, kui vestluskaaslase aktsent või dialekt on rahvusvahelise kogukonna jaoks piisavalt hästi mõistetav. Keelest, keerulisest olukorrast või ootamatutest sündmustest põhjustatud probleemide puhul võib kõnest arusaamine olla aeglasem või nõuda selgitava strateegia kasutamist.	Vastused on üldiselt kiired, asjakohased, ja informatiivsed. Algatab ja hoiab ülal vestlust ka ootamatutes olukordades. Tuleb piisavalt hästi toime ilmsete vääritimõistmiste lahendamise ja kontrollkõnede esitamise ning kinnituste või selgituste abil.

Keeleoskustasemete skaala: kutsetaseme-eelne tase, algtase ja algtaseme-eelne tase.

Tase	Hääldus Kasutab lennunduse valdkonnas arusaadavat dialekti või aktsenti.	Struktuur Asjakohased grammatilised struktuurid ja lausekonstruktsioonid sõltuvad ülesande täitmisel kasutatavast keelest.	Sõnavara	Ladusus	Arusaamine	Suhtlemine
Kutsetaseme-eelne tase 3	Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon on mõjutatud emakeelest või piirkondlikest erinevustest, mis sageli takistavad arusaamist.	Ei valda alati hästi ennustatavates olukordades kasutatavaid grammatilisi struktuure ja lausekonstruktsioone. Vead takistavad sageli arusaamist.	Sõnavara ulatus ja täpsus on tihti piisavad suhtlemiseks üldistel, konkreetsetel või tööga seotud teemadel, ent sõnavara on piiratud ja sõnavalik tihti sobimatu. Sõnavara puudumise korral ei suuda lauseid edukalt ümber sõnastada.	Oskab rääkida, kuid väljendid ja pausid on tihti sobimatud. Sobiva sõna otsimine ja keelekasutuse aeglus võib takistada tõhusat suhtlemist. Täitesõnade kasutamine on mõnikord häiriv.	Enamasti mõistab kõnet üldistel, konkreetsetel ja tööga seotud teemadel, kui vestluskaaslase aktsent või dialekt on rahvusvahelise kogukonna jaoks piisavalt hästi mõistetav. Ei tarvitse mõista keele või olukorra keerukusest või ootamatutest sündmustest põhjustatud probleeme.	Vastused on mõnikord kiired, asjakohased ja informatiivsed. Võib erilise pingutuseta algatada ja ülal hoida vestlust tuttavatel teemadel ja ennustatavates olukordades. Ootamatutest sündmustest põhjustatud probleemide lahendamiseks üldjuhul toime ei tule.
Algtase 2	Hääldus, rõhk, rütm ja intonatsioon on tugevalt mõjutatud emakeelest või piirkondlikest erinevustest, mis sageli takistavad arusaamist.	Suudab kasutada vaid piiratud hulgal lihtsaid päheõpitud grammatilisi struktuure ja lausekonstruktsioone	Piiratud sõnavara, mis koosneb ainult üksikutest sõnadest ja päheõpitud fraasidest.	Suudab kasutada väga lühikesi, üksikuid, päheõpitud lausungeid, teeb tihti pause või kasutab sobivate väljendite otsimisel ja vähem tuntud sõnade hääldamisel häirivalt tihti täitesõnu.	Arusaamine piirdub üksikute ja päheõpitud fraasidega, mida hääldatakse hoolikalt ja aeglaselt.	Vastamisaeg on pikk ja vastused ei ole sageli asjakohased. Suhtlemine piirdub lihtsate rutiinsete teadete vahetamisega.
Algtaseme-eelne tase 1	Vastab algtaseme-eelsele tasemele.	Vastab algtaseme-eelsele tasemele	Vastab algtaseme-eelsele tasemele	Vastab algtaseme-eelsele tasemele.	Vastab algtaseme-eelsele tasemele.	Vastab algtaseme-eelsele tasemele.

IV LISA

Koolitusorganisatsioonide sertifikaatide nõuded

Käesoleva määruse kohaselt väljaantud koolitusorganisatsioonide sertifikaatidel tuleb esitada järgmine teave:

- a) sertifikaadi välja andnud pädev asutus;
  - b) taotleja (nimi ja aadress);
  - c) sertifitseeritavate koolituste ja/või osutatavate teenuste laad, vastavalt vajadusele;
  - d) kinnitus selle kohta, et taotleja vastab V peatükis kindlaksmääratud nõuetele;
  - e) sertifikaadi väljaandmise kuupäev ja kehtivusaeg.
-